

การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศ

A Study of factor of Administration toward Excellence Development Model for Schools under the Secondary Education Service Area Office 32

วาสนาไทย วิเศษสัตย์¹, กัญรัชการย์ นิลวรรณ², ศันสนีย์ จะสุวรรณ์³

Wasanathai Wisetsat¹, Kanratchakan Ninlawan², Sansanee Jasuwan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศ และ องค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศ ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จำนวน 412 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมายคือผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญการศึกษา จำนวน 17 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป มีการบริหารอยู่ในระดับดี และองค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการนิเทศการศึกษา การบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย การวางแผนงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผลรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนิน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาวัตกรรมการจัดการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
อีเมลล์ wasana.thai@hotmail.com

^{2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹ Ed.D. Candidate in Management Education, Suan Sunandha Rajabhat University E-mail wasana.thai@hotmail.com

^{2,3} Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

งาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การออกจากราชการ การเสริมสร้างประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การบริหารงานทั่วไปประกอบด้วย การดำเนินงานธุรการและสารบรรณ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน โดยผลของงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพมีความสอดคล้องในทางเดียวกัน

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, การบริหารจัดการโรงเรียน, ความเป็นเลิศ

Abstract

The purposes of this research were to study the current status of administration toward excellence of schools under the Secondary Education Service Area Office 32 ; and the components of administration toward excellence of schools under the Secondary Education Service Area Office 32. This research employed both the quantitative and qualitative research methodologies. The research sample in the quantitative study consisted of 412 administrators and teachers in schools under the Secondary Education Service Area Office 32. A questionnaire was employed in data collection. Data were statistically analyzed with confirm factor second order factor analysis. In the qualitative study, in-depth interview was the data collection method. The target group consisted of 17 purposively selected educational administrators, school administrators, and educational experts.

Results were as follows: The current state of administration toward excellence of schools under the Secondary Education Service Area Office 32 comprised academic affairs administration, budget administration, personnel administration, and general administration, all of which were practiced at the good level. The administration toward excellence of schools under the Secondary Education Service Area Office 32 comprised four components, namely, academic affairs administration, budget administration, personnel administration, and general administration.

The academic affairs administration comprised the school-based curriculum development, the learning process development, the measurement and evaluation of learning outcomes and transfer of learning credits, the school-based research for educational quality development of the school, and the educational supervision. The budget administration comprised the budget planning ; the monitoring, follow-up and reporting of expenditures and performance outcomes ; the mobilization of educational resources and investment ; the financial management and budgetary control ; and the assets and inventory

management. The personnel administration comprised the manpower planning and position allocation, the personnel procurement and appointment to positions, the discharge of personnel, the enhancement of work performance efficiency, and the discipline and maintenance of discipline. The general administration comprised the administrative and records work ; the buildings, facilities and environment administration ; and the student affairs administration. In addition, the quantitative and qualitative study results were in accord and in the same direction.

Keywords: Development model, school management, excellence

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียนเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้โรงเรียนเกิดความยั่งยืนและมีคุณภาพตามแนวทางการยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศทั้งองค์กร โดยให้โรงเรียนมีแนวทางในการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ (สำนักบริหารงานกรมศึกษาดอนปลาย, 2553) โดยภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา (3) รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดของสำนักงานโดยมีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานให้

เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง โดยมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการไว้เป็นการเฉพาะและการใช้อำนาจ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายให้ค้ำถึงนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ในการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และในการบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศจากการศึกษาพบว่าประกอบด้วย การนำองค์กร/ภาวะผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ, 2556) และเนื่องด้วยผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยพบว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 คุณภาพการศึกษาค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 42 เขต โดยเมื่อจัดลำดับ

ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2558 ของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสถิติพบว่าการจัดลำดับคุณภาพการศึกษาโดยดูผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ คุณภาพการศึกษาลำดับงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 อยู่ลำดับที่ 30 จากจำนวน 42 เขตพื้นที่ (ผลการทดสอบระดับชาติ, 2558)

ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่วิธีการปฏิบัติเพื่อประกอบเป็นข้อมูลยืนยันซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 และใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพโดยการยกระดับโรงเรียนตามแผนการยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้นเพื่อให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพและมีความยั่งยืนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่วิธีการปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่วิธีการปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนผู้ให้ข้อมูลและเครื่องมือการวิจัย

ที่กำหนด 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่วิธีการปฏิบัติ ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ 1) การบริหารจัดการโรงเรียน 2) ทฤษฎีการบริหารองค์กรคุณภาพ 3) ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยศึกษาจากเอกสารร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโดยการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพระราชทาน และโรงเรียนที่ผ่านการประเมินสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบ 3 ระดับดีเยี่ยม จำนวน 7 โรงเรียน โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การรวบรวมข้อมูลจัดกลุ่มข้อมูล และวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้ โดยพิจารณาจากความสอดคล้องของเนื้อหา ประกอบหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสอบถามในการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่วิธีการปฏิบัติ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองเก็บข้อมูลกับผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จำนวน 720 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ระยะที่ 2 ขั้นศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่วิธีการปฏิบัติ

นำข้อมูลในตอนที่ 1 ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สุ่มความเป็นเลิศ โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 720 คน นำข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในคอมพิวเตอร์ โดยการใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor Analysis) โดยการวิเคราะห์แบบองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component: PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยประชากร ได้แก่โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จำนวน 66 โรงเรียน จำนวน 3,430 คน

กลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาถึงขนาดของ

กลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม LISREL 8.72 ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) กลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวน 20 เท่า ของตัวแปรสังเกตได้ (Schumacker & Lomax, 2010) งานวิจัยชิ้นนี้มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 18 ตัวแปร $20 \times 18 = 360$ ผู้วิจัยจึงได้ทำการประมาณอัตราการตอบกลับเป็น $360 + (360 \times 1) = 720$ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556) เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บข้อมูล ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือจำนวน 720 ตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแยกประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยๆ หรือแบ่งเป็นชั้นภูมิก่อน โดยหน่วยประชากรในแต่ละชั้นภูมิจะมีลักษณะเหมือนกัน (Homogeneous) แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	597	163
ขนาดกลาง	1,177	231
ขนาดใหญ่	321	73
ขนาดใหญ่พิเศษ	1,353	253
รวม	3,430	720

ระยะที่ 3 ขั้นตอนการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สุ่มความเป็นเลิศ

จากข้อมูลในระยะที่ 2 องค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สุ่มความเป็นเลิศ นำข้อมูลมาสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สุ่มความเป็นเลิศ จำนวน 10

คนผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาจำนวน 3 คน โดยมีคุณวุฒิด้านการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีประสบการณ์ด้านบริหารการศึกษาระดับนโยบาย และมีความเชี่ยวชาญในด้านการวิจัยทางการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญจากนักวิชาการจำนวน 3 คน โดยมีคุณวุฒิด้านการศึกษาในระดับปริญญาเอกเป็นอาจารย์หรืออาจารย์พิเศษ สอนในสถาบันระดับอุดมศึกษาและมีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี ผู้เชี่ยวชาญจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 4 คน โดยมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่ต่ำกว่า 10 ปี เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สำเร็จในด้านการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นที่ประจักษ์ ทำหน้าที่ตรวจสอบ แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน โดยกำหนดคำตอบ (Checklist) 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สุ่มความเป็นเลิศ ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป จำนวน 92 ข้อ สำหรับแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (Yang et al.2013)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอ

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFI) และการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเพื่อทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลเชิงสาเหตุและผลในการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติที่ใช้ทดสอบการยอมรับของโมเดลตามเกณฑ์มาตรฐาน เช่น การประเมินความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการทดสอบความแปรปรวนร่วมของการประมาณค่า การศึกษาดัชนีที่บ่งบอกถึงความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลที่กำหนดขึ้น หรือดัชนีที่ถูกพัฒนาขึ้นเนื่องจากการทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-Square) จะทำให้การทดสอบมีแนวโน้มอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่มีนัยสำคัญ เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วยค่าดัชนีต่างๆ เช่น Chi-Square,df,GFI,AGFI, CFI,TLI,PGFI,RMR,และ RMSEA (Hair & Others.2010, Schumacker& Lomax.2010)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สุ่มความเป็นเลิศ

ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหาร บริหารงานทั่วไป แสดงดังตารางที่ 2
งานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รวมทุกด้านของตัวแปรแฝง

ตัวแปรที่ศึกษา	Mean	S.D.	ความหมาย
การบริหารงานวิชาการ	3.77	0.55	มาก
การบริหารงานงบประมาณ	3.86	0.45	มาก
การบริหารงานบุคคล	3.92	0.55	มาก
การบริหารงานทั่วไป	3.90	0.48	มาก

จากตารางแสดงให้เห็นว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศ ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) การนิเทศการศึกษา และ 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังนี้ 1) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 2) การบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ 3) การวางแผนงบประมาณ 4) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงาน และ 5) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมากซึ่งประกอบ

ด้วยปัจจัยดังนี้ 1) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 2) วินัยและรักษาวินัย 3) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 4) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง และ 5) การออกจากราชการ ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังนี้ 1) การดำเนินงานธุรการและสารบรรณ 2) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และ 3) การส่งเสริมงานกิจการผู้เรียน

2. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 3

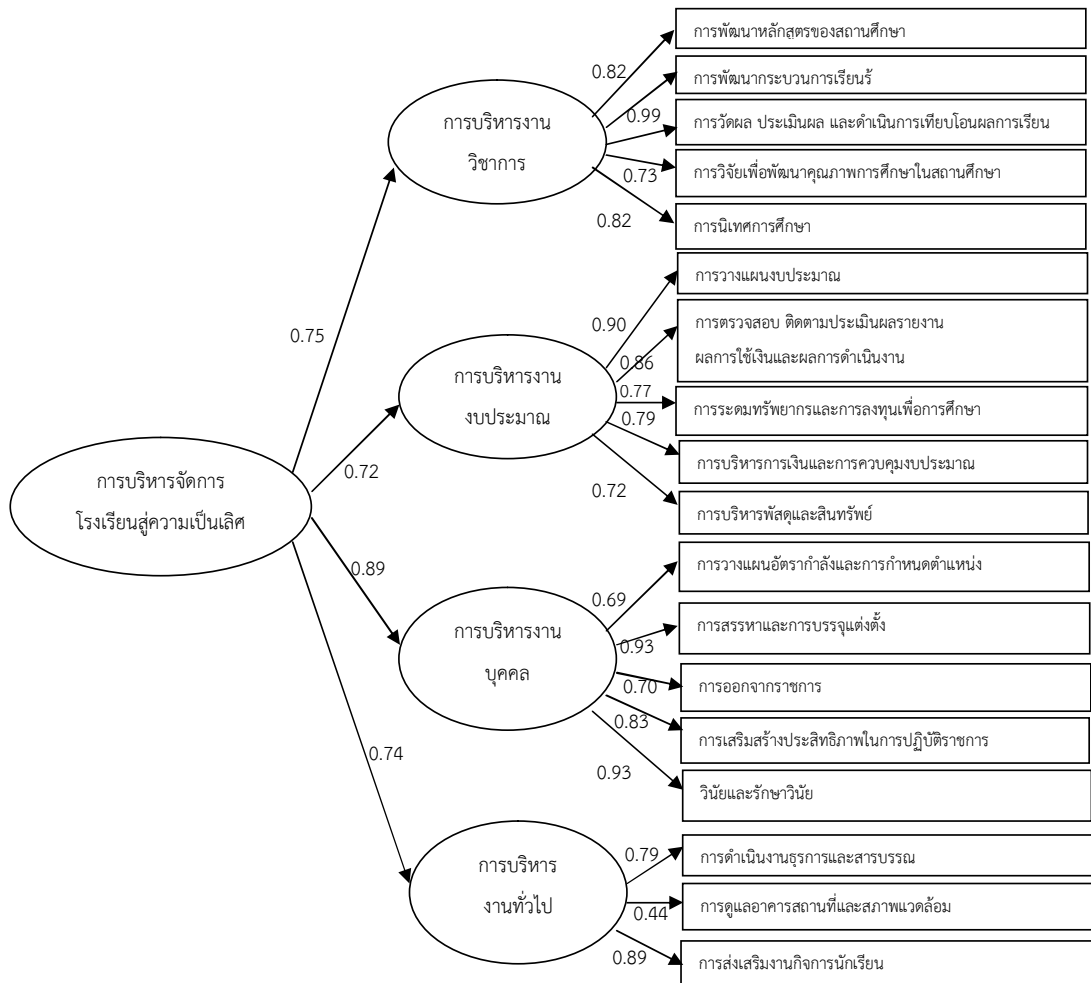

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนของสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนี	เกณฑ์วัด	ผลลัพธ์	ความหมาย
Chi-Square	$p > 0.05$	229.20	ผ่านเกณฑ์
CMIN/df	< 5.0	1.99	ผ่านเกณฑ์
GFI	≥ 0.90	0.95	ผ่านเกณฑ์
AGFI	≥ 0.90	0.94	ผ่านเกณฑ์
NFI	≥ 0.90	0.94	ผ่านเกณฑ์
IFI	≥ 0.90	0.94	ผ่านเกณฑ์
CFI	≥ 0.90	0.94	ผ่านเกณฑ์
RMR	< 0.05	0.047	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.05	0.048	ผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีชี้ให้เห็นว่าสมการเชิงโครงสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเงื่อนไขในระดับการยอมรับทางสถิติมีความ

สอดคล้องตามเกณฑ์การโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง ดังภาพที่ 2 แบบจำลองสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ภาพที่ 1 แสดงแบบจำลองสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

จากภาพที่ 1 ซึ่งให้เห็นว่าสมการเชิงโครงสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .73 -.99 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระดับน้ำหนักคะแนนที่มีค่ามากที่สุดได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ .99 องค์ประกอบการบริหารงานงบประมาณจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า

ตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .72 -.90 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระดับน้ำหนักคะแนนที่มีค่ามากที่สุดได้แก่ การวางแผนงบประมาณ มีค่าเท่ากับ .90 องค์ประกอบการบริหารงานบุคคลจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .69 -.93 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระดับน้ำหนักคะแนนที่มีค่ามากที่สุดได้แก่ การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง วินัยและรักษา

วินัย มีค่าเท่ากับ .93 องค์ประกอบการบริหารงานทั่วไปจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .44-.89 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระดับน้ำหนักคะแนนที่มีค่ามากที่สุดได้แก่ การส่งเสริมงานกิจการผู้เรียน มีค่าเท่ากับ .89

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยดังนี้ 1) ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง 2) ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง และ 3) ด้านการออกจากราชการ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ โมริฐเถียร (2555) พบว่า รูปแบบครอบคลุมแนวคิดการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศโดยการจัดการความรู้การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร ในด้านการบริหารงานวิชาการพบว่า ผลการดำเนินงานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ Norman Adamson (2013) พบว่าการจัดการเรียนครูต้องมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน 2) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shoshana (1993) พบว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นการใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างมีอาชีพของครูผู้สอน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 1) ด้านการวางแผนงบประมาณ 2) ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงาน 3) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโดยลำดับตามความสำคัญจากมากไปน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ พรหมพา (2558) พบว่าการ

ศึกษาระดับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเห็นผลงานยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ฏด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การวางแผนงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานและด้านการบริหารงานทั่วไปซึ่งประกอบด้วยปัจจัย

- 1) ด้านการดำเนินงานธุรการและสารบรรณ
- 2) ด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- และ 3) ด้านการส่งเสริมงานกิจการผู้เรียน

2. ผลการศึกษารองประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศพบว่าการบริหารงานบุคคลมีความสำคัญมากที่สุดประกอบด้วยปัจจัยดังนี้ 1) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง 2) วินัยและการรักษาวินัย 3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 3) การออกจากราชการและ 4) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Rapson, 2006) พบว่า การคัดเลือกครูที่มีคุณภาพซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และผู้ศึกษาก็มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน และจากผลการวิจัยพบว่าในเรื่องวินัยและรักษาวินัยเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับผู้ปฏิบัติงานในองค์กรพบว่าในการรักษาวินัยจะต้องดำเนินการพัฒนาจัดการและบริหารงานในการทำงาน มีการสร้างความผูกพันและความพึงพอใจของผู้ร่วมงานในการรักษาวินัย มีกระบวนการที่สร้างคุณค่าซึ่งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัลลภ ร่องพล (2555) พบว่ารูปแบบของโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยี ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากรและงบประมาณ ด้านภาวะผู้นำการ

เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานซึ่งมีผู้นำมีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการเสริมสร้างกำลังใจด้านบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับสอง ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้

- 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 3) การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน
- 4) การนิเทศการศึกษา และ
- 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ พูนสิน ประคำมินทร์ (2555) พบว่า การพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย
 - 1) ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเป็นมืออาชีพ และมีจำนวนเพียงพอ
 - 2) จัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด
 - 3) การประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน
 - 4) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
 - 5) สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของโรงเรียนดี และจากการศึกษาพบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญซึ่งผู้นำมีส่วนสำคัญในการทบทวนผลการดำเนินงานต่อเนื่องโดยเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสาธารณะ โรงเรียนมีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของผู้สอนและสร้างแรงจูงใจให้กับครูในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ Kwek (2010) พบว่าด้านวิชาการ หลักสูตรของผู้เรียนมีความสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งส่งต่อการรับรู้ของผู้เรียน และมุ่งผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการประเมินความพึงพอใจต่อผู้เรียน และมีการศึกษาอบรม และพัฒนาบุคลากรในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้
 - 1) การส่งเสริมงานกิจการผู้เรียน
 - 2) การดำเนินงานธุรการและสารบรรณ และ
 - 3) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ซึ่งพบว่า การส่งเสริมงานกิจการนักเรียนผู้นำจะเป็นผู้มีส่วนสำคัญให้งานมีความชัดเจน การศึกษา อบรม และการพัฒนาบุคลากร

เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนางานมรการออกแบบระบบงาน ควรมีการปรับปรุง กระบวนการปฏิบัติงานมุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญกุล หัตถกิจ (2556) พบว่าด้านการจัดกระบวนการเรียน เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาชัดเจน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้

- 1) การวางแผนงบประมาณ
- 2) การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงาน
- 3) การบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ
- 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และ
- 5) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ซึ่งพบว่า การวางแผนงบประมาณ สำคัญมากที่สุด ผู้นำต้องมีการทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อวางแผนงบประมาณเน้นความชัดเจนและสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมสาธารณะ มีการดำเนินการจัดทำกลยุทธ์ใช้ในการวางแผนงบประมาณโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และรายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงานชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจตนา เมืองมูล (2552) ซึ่งพบว่ารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการองค์กร การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องการบริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและมุ่งเน้นผลงานด้านวิชาการ และระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงคุ้มค่า และโปร่งใส

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 สู่ความเป็นเลิศ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

โรงเรียนควรพัฒนาการจัดการคุณภาพ การศึกษาแบ่งตามขนาดของโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ พัฒนางค์ประกอบ 4 ด้านโดยเรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานงบประมาณและพัฒนาปัจจัยแต่ละด้าน

ตามน้ำหนักคะแนนในแต่ละองค์ประกอบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ผู้ความเป็นเลิศรวมทั้งศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการในงานแต่ละด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ผู้ความเป็นเลิศ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง ด้วย AMOS. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- เจตนา เมืองมูล. (2552). รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วารสารการบริหารการศึกษา. 3(1).
- นงลักษณ์ พรหมพา. (2558). การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขต 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29. บริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา.
- บุญยกูล หัตถกิติ. (2556). รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. (บริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พูนสิน ประคำมินทร์. (2555). การพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ: กรณีโรงเรียนธาตุพนมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22. ปริญญาโท. ค.ด. (ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ยุภาวรรณ โมริฐฎีเยียร. (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลลภ รongพล. (2555). การพัฒนารูปแบบโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2. ปริญญาโท. ป.ร.ด. (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (2556). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติปี 2557-2558. บริษัทแกรนด์อาร์ตครีเอทีฟ จำกัด.

- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2553). *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- Kwek, C.L. (2010). *Education quality process model and its influence on students' perceived service qual*. Universiti Tunku Abdul Rahman.
- Hair, J., Blak, W.C., Barbin, B.J. Anderson, R.E. and Tatham, R.L. (2010). *Multivariate data analysis*. New Jersey: Prentice Hall.
- Rapson, K. (2006). *Personnal management in school a report on findings during sabbatical leave in term 2*. Principal. Mount roskill grammar school. Auckland.
- Norman, A. and King, S. (2013). *Investigation of Factors Hindering Quality Education in Secondary Schools in Mbeya, Tanzania*. Teofilo Kisanji University.
- Schumacker, R.E. & Lomax, R.G. (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling*. New York: Routledge.
- Keiny, S. (1993). *School-based curriculum development as a process of teachers' professional development*. Ben Gurion University of the Negev. Beer Sheva. Israel.
- Yang, C-S., Lu, C-S., Haider, J.J., and Marlow, P.B. (2013). The effect of green supply chain management on green performance and firm competitiveness in the context of container shipping in Taiwan. *Transp. Res. Part E Logist. Transp. Rev.* 55, 55-73.